

ढङ्गलाकरणढ्

वागीशादयाः सुढनसः सर्वार्थानाढुपक्रमे ।
यढ् नत्वा कृतकृत्याः स्युः तढ् नढामि गजाननढ् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

At the beginning of this venture, I salute him, Lord Gajaanana who is the granter of speech etc. and is wisdom personified. Having done that success is guaranteed.

क्रीयापदाना पाठिताः अशाः

- १) क्रीयापदानां कृते त्रयः पुरुषाः सन्ति । ते प्रथमपुरुषः मध्यमपुरुषः उत्तमपुरुषः च
/Verbs are in 3 persons. They are प्रथमपुरुषः , मध्यमपुरुषः and उत्तमपुरुषः
- २) क्रीयापदानां कृते त्रीणि वचनानि सन्ति । तानि एकवचनं द्विवचनम् बहुवचनं च
| Verbs are in 3 numbers - Singular, Dual and Plural.
- ३) क्रीयापदानां कृते लिङ्गभेदः नास्ति । Verbs are NOT differentiated by gender.
- ४) लट्लकाररूपाणि वयं दृष्टवन्तः । We have learnt the लट्लकारः form. For all practical purposes the simple present tense |
- ५) प्रत्येकस्याः क्रीयायाः कृते एकः धातुः अस्ति एव । **Every** verb comes from a root.

क्रियापदानां पठिताः अंशाः

६) धातवः परस्मैपदी वा आत्मनेपदी वा उभयपदी वा भवितुम् अर्हन्ति । These roots are called.....

७) कर्तरि प्रयोगे वाक्यानि रचितवन्तः । We made sentences in the ACTIVE VOICE

८) संस्कृते प्रायः द्विसहस्राः धातवः वर्तन्ते । दशलकाराः वर्तन्ते । तर्हि न्यूनतमाः $2000 \times 90 = 180000$ क्रियापदानि वर्तन्ते एव । In Samskrtam approximately 2000 rootverbs exist. There are in total 10 tenses or moods. Each tense has 9 forms and hence a **MINIMUM** of at least 180000 verbs (only verbs) exist.

परस्मैपदिरूपाणि	एकवचनम् (Singular)	द्विवचनम् (Dual)	बहुवचनम् (Plural)
प्रथमपुरुषः	सः, सा, तत् He, She, It पठति	तौ, ते, ते 2 males, 2 females, 2 things पठतः	ते, ताः, तानि More than 2 males, females, things पठन्ति
मध्यमपुरुषः	त्वम् (you) पठसि	युवाम् (you both) पठथः	यूयम् (you all) पठथ
उत्तमपुरुषः	अहम् (I) पठामि	आवाम् (both of us) पठावः,	वयम् (We all) पठामः

आत्मनेपदिरूपाणि	एकवचनम् (Singular)	द्विवचनम् (Dual)	बहुवचनम् (Plural)
प्रथमपुरुषः	सः, सा, तत् He, She, It वर्तते	तौ, ते, ते 2 males, 2 females, 2 things वर्तते	ते, ताः, तानि More than 2 males, females, things वर्तन्ते
मध्यमपुरुषः	त्वम् (you) वर्तसे	युवाम् (you both) वर्तथे	यूयम् (you all) वर्तध्वे
उत्तमपुरुषः	अहम् (I) वर्ते	आवाम् (both of us) वर्तामहे	वयम् (We all) वर्तामहे

विभक्तयः/Cases

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा विभक्तिः (Subject)	सः That male subject	तौ those 2 males - subjects	ते (those-more than 2-males - subjects)
द्वितीया विभक्तिः (Object)	तम् (That male object)	तौ (these 2 male objects)	तान् (those - more than 2 male objects)
तृतीया विभक्तिः (Instrumental)	तेन (By That single male)	ताभ्याम् (By those 2 males)	तैः (by those - more than 2 - males)
चतुर्थी विभक्तिः (for)	तस्मै (for That single male)	ताभ्याम् (for those 2 males)	तेभ्यः (for those - more than 2 - males)
पञ्चमी विभक्तिः (from)	तस्मात् (from single that male)	ताभ्याम् (from those 2 males)	तेभ्यः (from those - more than 2 - males)

शब्दकोशं कथं द्रष्टव्यम् । How to use the dictionary

<https://www.learnsanskrit.cc/>

कथा - कुशलः वृद्धः

एकः वृद्धः आसीत् । सः क्षुदितः अभवत् । समीपे एकः आम्रवृक्षः आसीत् । वृद्धः आम्रवृक्षस्य समीपम् अगच्छत् । वृक्षे बहूनि फलानि अपश्यत् । सः अचिन्तयत् - 'अहं वृद्धः । मम शरीरे शक्तिः नास्ति । वृक्षः उन्नतः अस्ति । कथम् उपरि गच्छामि? कथं फलानि प्राप्नोमि ? इति । वृक्षस्य उपरि वानराः आसन् । वृद्धः एकम् उपायम् अकरोत् । सः पाषणखण्डान् स्वीकृत्य अक्षिपत् । वानराः कुपिताः अभवन् । ते फलानि अक्षिपन् । वृद्धः तानि फलानि स्वीकृत्य सन्तोषेण अखादत् ।

There was an old man. He became hungry. Nearby, there was a mango tree. The old man went near the mango tree. On the tree he saw many fruits. He thought - 'I am old. There is no strength in my body. The tree is tall. How can I go (climb) up ? How can I get the fruits? There were monkeys on the tree. The old man thought of a plan. He took some stones and threw them at the monkeys. The monkeys became angry. They threw mangoes. The old man took the fruits and ate them happily

सङ्ख्याः

एकविंशतिः	२१	एकत्रिंशत्	३१	एकचत्वारिंशत्	४१
द्वाविंशतिः	२२	द्वात्रिंशत्	३२	द्विचत्वारिंशत्	४२
त्रयोविंशतिः	२३	त्रयस्त्रिंशत्	३३	त्रिचत्वारिंशत्	४३
चतुर्विंशतिः	२४	चतुस्त्रिंशत्	३४	चतुश्चत्वारिंशत्	४४
पञ्चविंशतिः	२५	पञ्चत्रिंशत्	३५	पञ्चचत्वारिंशत्	४५
षड्विंशतिः	२६	षट्त्रिंशत्	३६	षट्चत्वारिंशत्	४६
सप्तविंशतिः	२७	सप्तत्रिंशत्	३७	सप्तचत्वारिंशत्	४७
अष्टाविंशतिः	२८	अष्टात्रिंशत्	३८	अष्टचत्वारिंशत्	४८
नवविंशतिः	२९	नवत्रिंशत्	३९	नवचत्वारिंशत्	४९
त्रिंशत्	३०	चत्वारिंशत्	४०	पञ्चाशत्	५०

सुभाषितम्

धर्माथकाममोक्षाणां आरोग्यं मूलमुत्तमम् ।

Health is the substratum on which Virtue, Wealth,
Passion and Liberation exist.

शान्तिमन्त्रः

सर्वे भवन्तु सुखिनः । सर्वे सन्तु निरामयाः ।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु । मा कश्चिद् दुःख भाग्भवेत् ।
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

Let all be peaceful. Let all be disease free
Let all see only auspiciousness. Let nobody be sad
Peace Peace Peace